

«Боротися за велику, потужну, традиційну українську сім'ю!»

Парламентські слухання на тему «Сімейна політика України – цілі та завдання» оголили спектр проблем, актуальних для новітніх вітчизняних реалій.

До перманентно гострої теми народні депутати України, представники уряду та небайдужої громадськості повертаються регулярно (останні слухання відбулися чотири роки тому).

І щоразу життя вносить у розмову свої корективи. Криза української сім'ї попередніх років була зумовлена здебільшого економічною кризою. Теперішні болючі проблеми пов'язані передусім із російською воєнною агресією та антитерористичною операцією на Сході України. Новим тлом для вирішення нагальних питань вітчизняної родини стали реформи, які тривають у країні.

Утім, як і раніше, йдеться про збільшення кількості соціально вразливих сімей, які держава недостатньо підтримує. Це, у свою чергу, призводить до збільшення витрат на лікування дітей та оплати лікарняних їхнім батькам, зростання підліткової злочинності, збільшення кількості виправних установ для дітей. Такі безрадні перспективи окреслив головуючий на слуханнях Перший заступник Голови Верховної Ради України Андрій ПАРУБІЙ.

– З другого боку, не можна все зводити до фінансового забезпечення. Неможливо підготувати людину до сімейного життя на коротких курсах перед укладанням шлюбу. Цей процес необхідно починати з дитячого садочка та школи, пояснюючи простими словами, що таке сім'я, хто такі чоловік і дружина, які їхні права та обов'язки. Окрему увагу треба приділити пропаганді сімейних цінностей в інформаційному просторі, – зазначив він.

Упродовж тригодинних дебатів часто наголошувалося на тому, що зовнішні й внутрішні проблеми сім'ї ефективніше розв'язуються за допомогою спеціально організованої системи державної сімейної політики. Принаймні, це доведено досвідом багатьох країн.

– Нині інститут сім'ї зазнає істотних труднощів, втрачаються національні традиції багатодітності, збільшується кількість позашлюбних народжень, неповних сімей... **Чітко простежується взаємозв'язок між збільшенням кількості дітей у сім'ї та зниженням рівня їхнього матеріального забезпечення. Болючою залишається проблема бідності, від неї потерпають переважно сім'ї з дітьми, особливо багатодітні,** – окреслив коло негараздів заступник міністра соціальної політики України Сергій УСТИМЕНКО.

Доповідач наголосив, що **в умовах децентралізації необхідно й далі трансформувати систему закладів для дітей.** Він також нагадав, що нині функції забезпечення прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми покладено на такі основні суб'єкти: служба у справах дітей, центри соціальних служб для сімей, дітей та молоді, заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та органи внутрішніх справ. Проте їхні дії недостатньо скоординовані. До того ж суб'єкти надання послуг сконцентровані в обласних і районних цен-

трах. **На переважній території країни відсутня первинна ланка соціальної роботи з сім'ями на рівні громад.**

Голова Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Артур ПАЛАТНИЙ констатував, що нині **«основні зусилля держави спрямовані на розбудову системи підтримки неблагополучних сімей. При цьому недостатньо уваги приділяється звичайним сім'ям, підготовці молоді до сімейного життя».** Тож не варто дивуватися негативним демографічним тенденціям, стрімкому скороченню населення країни.

– Безперечно, нині ці проблеми загострилися. Тисячі дітей втратили батьків, сотні тисяч сімей через російську агресію вимушені покинути рідні домівки, – зауважив Артур Палатний.

Далі оратор звернув увагу на висвітлення сімейного життя засобами масової інформації, констатувавши, що **різноманітні шоу, де родичі поливають брудом один одного, мають великі рейтинги. Проте це негативно впливає на психіку підлітків. Водночас на телеканалах бракує позитиву. Тож і Національна рада з питань телебачення та радіомовлення, і Держкомтелерадіо мають вжити відповідних заходів щодо популяризації сімейних цінностей на екрані.**

Неабияке занепокоєння висловив промовець з приводу тенденції до злиття та скорочення позашкільних закладів, а також запровадження плати за навчання дітей у спортивних школах.

З трибуни сесійної зали чимало говорилося і про збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у зв'язку з російською воєнною агресією, про те, що їх необхідно своєчасно брати на відповідний облік. Звісно, значна кількість дітей виїхала з Донбасу без супроводу батьків чи інших законних представників до своїх родичів. Уражає те, що **досі не продуманий механізм надання таким дітям статусу внутрішньо переміщених осіб та запровадження тимчасової опіки над ними родичів.**

Прийнявши до обговорення, народний депутат України Павло УНГУРЯН запитав аудиторію: «Власне, для чого живе держава, для чого функціонує економіка? Щоб люди були

щасливими, заможними, щоб ми розвивалися як нація. Але маємо проблеми. З ВІЛ/СНІДу ми «чемпіони» в Європі. Наркоманія: навіть не хочеться з високої трибуни наводити статистику щодо неї. Аборти: їх роблять щорічно, лише за офіційними даними, близько 250 тисяч жінок. Ми перші в світі за рівнем дитячого алкоголізму. У нас один із найвищих рівнів самогубства в Європі, особливо серед молоді».

На думку Павла Унгуряна, у новій редакції Конституції має бути наголошено: сім'я в Україні – це союз між чоловіком і жінкою, і нам усім треба боротися за велику, потужну, традиційну українську сім'ю!

– Народження дітей стало чинником, який істотно збільшує ризики сім'ї опинитися в категорії бідних, – зазначив Уповноважений Президента з прав дитини Микола КУЛЕБА. – За деякими дослідженнями, 80% багатодітних сімей проживають за межею бідності. **Сім'ї вимушено переселених осіб не можуть стати на квартирний облік за новим місцем проживання. Державної програми щодо забезпечення житлом таких сімей нині немає. Її треба приймати невідкладно.**

А ще оратор навів жахливу статистику: 36% дітей стверджують, що хоча би раз на рік зазнають насильства. Злочини, які вчиняються проти дитини, особливо сексуального характеру, практично не можна довести, дітям ніхто не вірить, вони залишаються зі своєю бідною наодинці. **Тож необхідно запровадити обов'язкову норму про право дитини мати державного захисника як у кримінальному, так і в цивільному судочинстві.**

Народний депутат України Іван СПОРИШ схвильовано говорив про те, що найближчим часом з'явиться категорія військовослужбовців, які, повернувшись із зони АТО, потребуватимуть кваліфікованої психологічної допомоги з подолання посттравматичних, стресових розладів. Усе це веде до скорочення тривалості життя. І, як свідчить міжнародний досвід, учасники бойових дій упродовж наступних 10–20 років можуть стати загрозою для власних сімей і всього суспільства. За статистикою, 98% з-поміж них потребують кваліфікованої допомоги. Аналіз суїцидальної активності серед учасників АТО за два місяці поточного року свідчить про зростання показників удвічі порівняно з мирним часом.

За ініціативою Національної гвардії України та групи депутатів розроблено проект закону України щодо психологічної реабілітації військовослужбовців після виконання завдань у бойових умовах. Законопроект пропонується надати право таким військовослужбовцям на безкоштовне проходження медико-психологічної реабілітації з відшкодуванням вартості проїзду до відповідних центрів.

Заступник міністра освіти і науки України Павло ПОЛЯНСЬКИЙ зупинився, зокрема, на питаннях допомоги дітям, учителям і батькам тимчасово окупованого Криму, Донецької і Луганської областей, наголосивши на максимальній лібералізації всіх процедур евакуації, переведення цих дітей, спрощеному способі закінчення школи, отримання документів і процедури зовнішнього незалежного оцінювання.

Промовець казав і про те, що для роботи з людьми із зони конфлікту звичайних психологів недостатньо, адже **«війна виявила, що у нас украй мало фахівців із психології катастроф, тим паче виведення зі стану поствоєнного або воєнного синдрому».**

Результатами досліджень у рамках програми «Сім'я та діти України», проведеними Національною академією медичних наук, поділився її президент Андрій СЕРДЮК. Зокрема, в межах програми підготовлено пакет обґрунтувань щодо скорочення на одну годину тривалості робочого дня для вагітних жінок, які працюють, доведено необхідність такого заходу та його економічну доцільність. Головне, дочекається, коли цю пропозицію розглянуть у Верховній Раді.

Андрій Сердюк вів також мову про «найголовніше, що турбує кожного з нас: боротьбу медиків за життя і здоров'я захисників Вітчизни, які дістали поранення в АТО». У клінічних інститутах академії, високоспеціалізованих і високотехнологічних, «уже надали таку допомогу більш як 1600 пораненим воїнам».

Начальник Управління праці та соціального захисту населення Луганської ОДА Елеонора ПОЛІЩУК звернулася до народних обранців та урядовців із проханням вдосконалити законодавство, що стосується переселенців.

– Закон нині не працює повною мірою. Не прописано низки питань, з якими стикаємося. Діти до 18 років, які самостійно виїхали на українську територію, не можуть отримати статус переселенця. Бо не мають своїх законних представників – батьків: вони залишилися на тому боці, – повідомила вона.

А ось народний депутат Юрій ПАВЛЕНКО був здивований приводом для гордості уряду – нібито зменшення кількості дітей-сиріт.

– Я запитую: чи може в умовах війни зменшитися кількість дітей-сиріт? Ви ж не рахуєте кримських, а там їх близько 5 тисяч, дітей окупованого Донбасу, які, на жаль, через бездіяльність органів влади не можуть отримати статус дитини-сироти, а відповідно, й одержати допомогу з боку держави, – зазначив промовець.

Він також наголосив, що в жодному з концептуальних документів, за якими нині працює Верховна Рада, немає навіть термінів «сімейна політика» чи «захист прав дитини». А тим часом уряд ухвалює численні рішення про скорочення держслужбовців на 20, 30, 40% і цим пишається.

– Але кого скорочують? Апарат управління? Та ні, **скоротили передусім фахівців соціальної роботи. Мережу цих фахівців фактично знищено.** Прийнята Кабінетом Міністрів у 2013 році соціальна програма підтримки сім'ї на період до 2016 року вже тоді була недосконалою й неефективною. А нині вона безнадійно застаріла... **Чи почули ми сьогодні відповідь щодо розроблення нових програм, які відповідають потребам української сім'ї?.. Вимагаємо, аби конституційна норма про захист сім'ї державою, а отже, й місцевими органами влади, стала пріоритетним напрямом у діяльності кожного. І щоб сімейна політика була в програмі реформування, децентралізації й адміністративно-територіальної реформи,** – підкреслив Юрій Павленко.

Підготувала Ніла ІВАНЕНКО.
Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

59

МАЛИЙ ЗАЛ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МІСЦЕЦЬ «УКРАЇНА»

ex «Svityaz»

живий звук

22 19:00

ЖОВТНЯ

Я ВАМ ПОКАЖУ!

«Ні, ні я не ту кохав»
«Дорогі мої батьки»
«Марія»
«Мой сын»
Кращі пародії
«Світязя»

Анатолій Говораadlo

партнери на сцені
«Black Pocket»

palace-ukraine.com
замовлення квитків
247 23 03